

KS. MARIAN FILIPIAK

KRONIKA SEKCJI BIBLIJNEJ WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO KUL
ZA ROK AKADEMICKI 1975/76

I. DZIAŁALNOŚĆ SEKCJI

1. W roku akademickim 1975/76 stopnie naukowe z bibliistyki zdobyli: licencjaty ks. J. Olów, ks. S. Bielecki, ks. J. Florek; magisteria: S. J. Pinkowski, ks. W. Jodko, ks. H. Ostach, G. Langer, A. Czapski, ks. A. Dudek, ks. A. Pikula, ks. S. Jemiło, s. W. Buczyńska, ks. J. A. Woźniak.
2. W dniu 15 VI 1976 na posiedzeniu Rady Wydziału Teologicznego KUL kierownikiem Szkoły Biblijnej na 3-letnią kadencję wybrano o. prof. dra hab. H. Langkammera. W tym samym dniu wybrano na prodziekana Wydziału Teologicznego KUL z grona biblistów o. prof. dra hab. H. Langkammera. W drugim dniu obrad Kongresu Teologów Polskich, 15 IX 1976 r., na kierownika ogólnopolskiej Sekcji Biblistów wybrano o. prof. dra hab. H. Langkammera.
W dniu 31 I 1976 roku Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki zatwierdził uchwałę Senatu Akademickiego KUL z dnia 29 XI 1974 o powołaniu ks. dra hab. M. Filipiaka na stanowisko docenta.
W dniu 15 VIII 1976 Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki zatwierdził uchwałę Senatu Akademickiego KUL o przyznaniu o. doc. drowi hab. H. Langkammerowi tytułu profesora nadzwyczajnego.

II. DZIAŁALNOŚĆ KSIĘŻY PROFESORÓW

Ks. prof. dr Stanisław Łach

Publikacje

1. *Współczesne opinie o powstaniu Psalterza i próba ich oceny*. ZNKUL 18:1975 nr s. 29-39.
2. *Psalmy biblijne w świetle współczesnej Szkoły Skandynawskiej*. „Gnieźnieński Studia Teologiczne” 1:1975 s. 343-354.
3. *Różne metody w egzegezie Psalmów*. W: *Materiały pomocnicze do wykładów z bibliistyki*. T 1. Lublin 1975 s. 61-77.
4. *Ps 22. Cierpienie i triumf Mesjasza*. Tamże s. 5-24.
5. *Ps 89 Cierpiący przodkowie Mesjasza*. Tamże s. 25-46.
6. *Ps Meszaj królem na Syjonie*. Tamże s. 47-60.
7. *Terminy na oznaczenie modlitwy w ST*. W: *Warszawskie studia biblijne*. Warszawa 1976.
8. *Recenzje Księgi Psalmów w Biblii tysiąclecia* RTK T. 22: 1976 z. 1 s. 108—112.

Referaty

1. *Trzydziestolecie bibliistyki polskiej* — w Instytucie Orientalistycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego 25 V 1975).
2. *Die Bibelwissenschaft in Polen seit dem zweiten Weltkrieg* oraz *Schuld- und Sündenopfer im Alten Testament* — na Uniwersytecie w Monachium (18 VII 1975 22 VII 1975)
3. „*Odpuść nam nasze winy*” — w auli uniwersyteckiej KUL (4 XII 1975).
4. *Psalmy mesjańskie we współczesnej egzegezie* — w Instytucie Teologicznym Księży Salezjanów w Krakowie (11 V 1976).
5. Cykl wykładów na temat współczesnych badań nad Psalmami — w Seminarium Duchownym w Łomży (5 V 1976).

Zjazdy naukowe

Udział i referat na Kongresie Teologów Polskich w Krakowie w dniach 14-16 IV 1976.

Ks. prof. dr Feliks Gryglewicz

Publikacje

1. *Jezus jako brama i pasterz*. W: *Materiały pomocnicze do wykładów z bibliistyki*. Lublin 1975 s. 251-273.
2. *Redakcja Lk 8,15*. SSHT 8:1975 s. 19-24.
3. *Słownictwo Nowego Testamentu o pochodzeniu Jezusa Chrystusa*. SW 13:1976.
4. *Jezus jako winny krzew*. W: *Egzegeza Ewangelii św. Jana*. Lublin 1976 s. 49-57.

Referaty

1. *Janowy stosunek do świata* — w Ołtarzewie (4 XI 1975).
2. *Grzech i pojednanie z Bogiem w Ewangelii św. Jana* — w auli uniwersyteckiej KUL (5 XII 1975).
3. *Janowa postać Boga* — na Kongresie Teologów Polskich w Krakowie (15 IX 1976).

Zjazdy naukowe

Udział i referat na Kongresie Teologów Polskich w Krakowie w dniach 14-16 IX 1976.

Ks. prof. dr hab. L. R. Stachowiak

Publikacje

1. *Ewangelia św. Jana. Wstęp, przekład, komentarz*. Poznań 1975.
2. *List św. Jakuba*. W: *Pismo Święte Nowego Testamentu*. Wyd. 4. Poznań 1975 s. 597-607.
3. *Filologiczne uwagi do Reguły Zrzeszenia*. W: *Materiały pomocnicze do wykładów z bibliistyki*. T. 1. Lublin 1975 s. 167-183.
4. *Królestwo Boże w najstarszych tradycjach Starego Testamentu*. W: *Królestwo Boże w Piśmie świętym*. Lublin 1976 s. 11-16.
5. *Elementy eklezjalne w objawieniu biblijnym Starego Testamentu*. ZNKUL 19:1976 s. 11-21.
6. *Dobry pasterz* (J 10,1-21). RTK 22:1975 z. 1 s. 75-84.

Referaty

1. *Odpuszczenie grzechów w pismach prorockich* — na Tygodniu Biblijnym KUL (1 XII 1975).
2. *Choroba i uzdrowienie w Biblii* — na Sympozjum w Łodzi (5 IV 1976).
3. *Eklezjologia w jej rozwoju genetycznym* — na Sympozjum Katechetycznym w Łodzi (X 1975).

Zjazdy naukowe

1. FIUC — KUL (V 1976).
2. Sympozjum teologiczne — w Łodzi (IV 1976).
3. Kongres Teologów Polskich — Kraków (14-16 IX 1976).

Ks. doc. dr hab. Kazimierz Romaniuk

Publikacje

1. *Krótki zarys historii zbawienia*. Wyd. 1. Poznań 1975; wyd. 2. Poznań 1976.
2. *Powołanie w Biblii*. Katowice 1976.
3. *Ewangelia według św. Łukasza, przekład z języka greckiego. Mały Komentarz*. Poznań 1976.
4. *Czy istnieje duchowość biblijna?* WDR 30:1976 s. 27-32.
5. *Elementy soteriologiczne w eklezjologii św. Pawła*. W: *Królestwo Boże w Piśmie świętym*. Pod red. M. Filipiaka i S. Łacha. Lublin 1976 s. 195-200.
6. *Exégèse et théologie*. CT 49:1975 s. 53-59.
7. „*Car ce n'était pas la saison des figues...*” (Mk 11,12-14). ZNW 66:1975 s. 275-278.
8. *Biblia u Ojców Kościoła a Ojcowie Kościoła w Biblii*. RTK 22:1975 s. 65-74.
9. *Od rękopisów biblijnych do wydań krytycznych tekstu świętego*. Znak 236:1976 s. 235-239.
10. *Czy św. Piotr działał na terenie Koryntu?* RTK 22:1975 s. 104-106.

Zjazdy naukowe

1. Meeting of the Executive Comitee of the World Cath. Federation of the Biblical Apostolate — Frankfurt a.M. (6-8 IV 1976).
2. Tagung der deutschsprachigen katholischen Neutestamentler-München (17-21 III 1975).
3. Trzydziesty Zjazd Towarzystwa Studiów Nowotestamentowych (Studiorum Novi Testamenti Societas) — Aberdeen (Szkocja) (25-29 VIII 1975). Ks. Romaniuk został powołany do grupy kierującej seminarium poświęconemu św. Pawłowi.
4. Trzydziesty pierwszy Zjazd Towarzystwa Studiów Nowotestamentalnych — Durham, North Carolina (USA) (16-20 VIII 1976). Ks. Romaniuk członek Zarządu.
5. Doroczny udział w posiedzeniach: Rady Naukowej Episkopatu Polski, Komisji d/s Nauki Katolickiej, Komisji d/s Seminariów.
6. Udział w Zjeździe Teologów Polskich — Kraków (14-16 IX 1976).

Prof. doc. dr hab. Hugolin Langkammer OFM

Publikacje

1. *U podstaw chrystologii NT*. Wrocław 1976 ss. 294.
2. *Problem mitu w NT*. CS 6:1974 s. 135-158.
3. *Małżeństwo w świetle NT*. Tamże 7:1975 s. 238-250.

4. *Wiara w Nowym Testamencie*. RTK 22:1975 z. 3 s. 23-31.
5. *Chrystologia Ewangelii Marka*. Tamże z. 1 s. 49-63.
6. *Nowotestamentowe tytuły chrystologiczne o charakterze efemerycznym*. SW 12:1975 s. 433-445.

Referaty

1. *Jezus — uczniowie — grupa dwunastu — apostołowie* — na Zjeździe Polskich Apologetów w Lublinie (wrzesień 1975).
2. *Najstarsze świadectwa wiary o ekspiacyjnej ofierze Jezusa* — na KUL w ramach rocznych odczytów „z zagadnień biblijnych” (w grudniu 1975).
3. Cykl wykładów w Seminarium Duchownym we Wrocławiu na temat *Geneza i rozwój idei Przymierza w ST a jej nowość w Liście do Hebrajczyków*.

Ks. doc. dr hab. Józef Kudasięwicz

Publikacje

1. *Biblia na co dzień*. Cz. 3. Kraków 1975 s. 452-710.
2. *List 1-3 Jana*. Przekład z języka oryginalnego, wstęp, komentarz. W: *Biblia poznańska*. T. 3. Poznań 1975 s. 591-609.
3. *Literacka i teologiczna problematyka cudów Jezusa*. W: *Warszawskie studia biblijne*. Warszawa 1976.
4. *Córki jerozolimskie, nie płaczcie nade mną...* (Łk 23,27-31). RTK 22 1975 z. 1 s. 39-47.
5. *Miejsce i rola człowieka w Bożych planach zbawienia*. KPD 51:1975 s. 191-205.
6. *Praktyka i teologia chrztu w Kościele pierwotnym*. Tamże 52 1976 s. 23-36.
7. Recenzja: *Ewangelia wg św. Łukasza*. Wstęp, przekład, komentarz, opracował ks. F. Gryglewicz. Poznań 1974. AK 85:1975 s. 425-435.
8. *Refleksja metodologiczna w biblistyce na KUL-u*. ZNKUL 19:1976 nr 2 s. 77-81.
9. *Styl antologiczny a alegoryczna interpretacja Pieśni nad Pieśniami*. SW 12:1975 s. 407-418.

Referaty

1. *Królestwo Boże a Kościół* — na Sympozjum Sekcji Apologetycznej, Lublin KUL (7 IX 1975).
2. *Rola charyzmatyków w Kościele pierwotnym* — na XI Tygodniu Eklezjologicznym, Lublin KUL (22 X 1975).
3. *Z problematyki historyczności Jezusa* — dla misjonarzy i rekolekcjonistów, Kraków (23 I 1976), Warszawa (12 II 1976).
4. *Zmartwychwstanie ciał w świetle Pisma św.* — Warszawa KIK (28 IV 1976).
5. *Użycie i sens przymiotnika „hagios” w Nowym Testamencie* — na Sympozjum organizowanym przez Zakład Antyku Chrześcijańskiego, Kraków (31 V 1976).
6. *Biblijne podstawy teologii* — na Kongresie Teologów Polskich, Kraków (14 IX 1976).

Ks. doc. dr hab. Józef Homerski

Publikacje

1. *Współczesne kierunki biblijnej interpretacji a czytanie Pisma św.* ZNKUL 18:1975 nr 2 s. 57-78.
2. *Życie wewnętrzne w świetle starotestamentalnej nauki objawionej*. AK 84:1975 s. 397-413.

3. *Rola narodów w religijnej formacji Izraela u proroków pisarzy*. RTK 22:1975 z. 1 s. 15-23.
4. *Pojednanie z' Bogiem w księgach Starego Przymierza*. W: *Warszawskie studia biblijne*. Warszawa 1976.
5. Recenzja: M. E. Orovera, *Il vangelo arabo del'Infanzia secondo il ms. laurentiano orientale* (nr. 387). *Gerusalemme* 1973. RTK 22:1975 z. 1 s. 106-107.

Referaty

1. *Cytaty starotestamentalne w Ewangelii Mateusza* — w Seminarium Duchownym w Przemyślu (15 V 1976).

Ks. doc. dr hab. Marian Filipiak

Publikacje

1. *Struktura i doktryna Księgi Koheleta*. Lublin 1975.
2. *Jahwe Starego Testamentu — Bóg zemsty czy przebaczenia?* *Znak* 260:1976 s. 198-206.
3. *Struktura Księgi Koheleta. Próba rozwiązania (II)*. RTK 22:1975 z. 1 s. 5-14.
4. *Nagroda sprawiedliwych w królestwie niebieskim (Mdr 3,1-8)*. W: *Królestwo Boże w Piśmie świętym*. Lublin 1976 s. 109-115.

Referaty

1. *Jahwe Starego Testamentu — Bóg zemsty czy przebaczenia?* — aula KUL (2 XII 1975).
2. *Biblijne podstawy teologii pracy* — Ośrodek Duszpasterstwa Akademickiego KUL, Lublin (13 III 1976).

Ks. dr hab. Jan Szlaga

Publikacje

1. *Jezus przeciwnikiem kultu liturgicznego?* *AK* 67:1975 t. 85 s. 312-320.
2. *Charakterystyka przybytku starotestamentowego w Liście do Hebrajczyków (9,1-5)*. *SW* 12:1975 s. 479-487.
3. *Sprzeczności w Nowym Testamencie?* *WDr* 3:1975 z. 6 s. 31-41.
4. „*Zbudowani na fundamencie apostołów i proroków*”. *Problemy egzegetyczne Ef* 2,19-22. *CT* 46:1976 s. 45-65.
5. *Rozwój starotestamentowego prawa azylu*. *SPelp* 4:1974 s. 103-112.
6. *Chrystus jako nowy Adam w Listach Pawła Apostoła*. RTK 22:1975 z. 1 s. 85-96.
7. *Apokaliptyczne „co ma nastąpić niebawem” a oczekiwanie paruzji*. *RBL* 28:1975 s. 230-234. W tym numerze także opracowanie dyskusji na XII Kongresie Bibliistów Polskich we Wrocławiu (s. 239-243).
8. *Henry Joel Cadbury (1883-1974)*. *Tamże* s. 283-285.
9. Recenzja: *Wstęp ogólny do Pisma św.* *WPS I. Red. J. Homerski. Poznań* 1973. *ZNKUL* 18:1975 nr 2 s. 82-85.
10. Recenzja: *Mesjasz w biblijnej historii zbawienia*. *Red. S. Łach, M. Filipiak. Lublin* 1974. *Tamże* s. 85-87.
11. Recenzja: *Materiały pomocnicze do wykładów z biblistyki*. *Red. S. Łach, M. Filipiak. Lublin* 1975. *RBL* 29:1976 s. 58-59. Współpraca z ks. prof. F. Gryglewiczem w przygotowaniu obcojęzycznych streszczeń polskich artykułów z zakresu bibli-

styki dla „Internationale Zeitschriftenschau für Bibelwissenschaft und Grenzgebiete”.

Referaty i wykłady

1. *Duch Święty — znany i nie znany* — Lublin (1 VI 1976).
2. *Problem „świata” w nauczaniu Jezusa* — Łomża (11 VI 1976).
3. *Teofanie w ST — zdarzenia historyczne czy fikcje literackie* — Łomża (11 VI 1976).
4. *Stary Testament a mity wschodnie* — Olsztyn (20-21 IX 1976).

Nadto cykl 10 wykładów *Maryja w Piśmie św.* w domu siostr pasterek w Lublinie, cykl 10 wykładów *Wstęp do Ewangelii* przy KUL, cykl konferencji biblijno-ascetycznych w przypowieściach ewangelijnych, Pelplin (13-16 VIII 1976).

Zjazdy naukowe

1. Primo Incontro sull'Insegnamento della lingua italiana in Polonia, Warszawa (28-29 1976). Udział w zjeździe związany z godzinami zleconymi pracy w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych przy KUL.
2. Kongres Teologów Polskich, Kraków (14-16 IX 1976).

KS. KAZIMIERZ ROMANIUK

TRZYDZIESIĄTY PIERWSZY ZJAZD TOWARZYSTWA STUDIÓW NOWOTESTAMENTALNYCH 16-20 sierpnia 1976

Chociaż już przed kilku laty postanowiono, że zjazdy Towarzystwa Studiów Nowotestamentalnych (Studiorum Novi Testamenti Societas) nie muszą się odbywać co drugi rok w Anglii, to jednak w praktyce nie odstąpiono dotychczas od powyższej zasady. Tak więc po zeszłorocznym spotkaniu w Aberdeen (Szkocja) kolejny zjazd miał miejsce w Durham, North Carolina, w pomieszczeniach największego w południowo-wschodniej części Stanów Zjednoczonych Uniwersytetu. Nazwa tej prywatnej uczelni — Duke University — wiąże się z osobą przemysłowca Washigtona Duke, który z niewielkiego miasteczka Durham uczynił jeden z większych ośrodków przemysłu tytoniowego (do dziś produkuje się tu sławne Lucky Strike i Chesterfieldy), a dochody uzyskane z tego lukratywnego przemysłu sam W. Duke, a potem także jego dwaj synowie, Benjamin i Jams Buchanan, przeznaczyli na powiększenie niewielkiego kolegium metodystów w Rondolph County. Kolegium przeniesiono z czasem do Durham i rozbudowano w latach trzydziestych do imponujących rozmiarów całego uniwersyteckiego miasteczka. Obecnie Uniwersytet liczy ok. 10 000 studentów i zatrudnia ponad 1200 osób personelu nauczającego.

Na Zjazd przybyło ok. 140 członków Towarzystwa Studiów Nowotestamentalnych oraz ok. 60 gości głównie małżonki uczonych protestanckich), w sumie nieco więcej niż na ostatnie spotkanie do Aberdeen. Przeważali zdecydowanie delegaci z USA, z Europy najliczniejszą grupę stanowili przedstawiciele RFN. Polskę reprezentował niżej podpisany; z krajów socjalistycznych było dwu egzegetów z NRD i je-